

Tampere, Laurinahonkatu 5 - vieraslajien- ja liito-oravapotentialin selvitys 2025

Niko Selin & Timo Metsänen
23.9.2025

1. JOHDANTO.....	3
2. ALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS.....	3
3. AINEISTOT, MENETELMÄT, SELVITYKSET JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT...4	
3.1 Aiemmat tutkimukset ja selvitykset.....	4
3.2 Olemassa olevat muut aineistot.....	4
3.3 Kohdealueen vieraslajiselvitys ja liito-oravapotentiaalnin arviointi..	5
4. TULOKSET.....	7
4.1 Haitalliset vieraslajit.....	7
4.2 Liito-orava.....	9
4.3 Muut havainnot: vuorijalava.....	10
5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET.....	12

*Kannen kuva: Laurinahonkatu 5 tontin takaosan metsikköä © Niko Selin
2025. Muut kuvat © Niko Selin, 2025
Karttojen pohjakartat © Maanmittauslaitos, Paikkatietoikkuna, 2025.*

1. JOHDANTO

Hoivarakentajat Oy tilasi loppukesästä 2025 Luontoselvitys Metsänen Oy:ltä Tampereen Lamminpään kaupunginosassa sijaitsevan Laurinahonkatu 5 tontin asemakaavan nro 5975 luontoselvitykset vieraslajien ja liito-oravapotentialin osalta, samalla havainnointiin muitakin huomionarvoisia lajeja. Selvitysten tavoitteena oli tuottaa alueelta luontotietoja tontin rakentamissuunnitelmia ja rakennusten purkua varten. Maastotyöt alueella tehtiin syyskuun alkupuolella 2025. Maastotöistä ja raportoinnista vastasi Luontoselvitys Metsänen Oy:n luontokartoittaja (eat) Niko Selin.

2. ALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Laurinahonkatu 5 asemakaava-alue sijaitsee noin 7 km päässä Tampereen keskustasta luoteeseen Lamminpään kaupunginosassa. Selvityskohteen tontti rajautuu pohjoisessa Laurinahonkatuun, idässä naapuritonttiin ja kiinteistöön, etelässä Siilipuistikko -nimiseen kaupungin viheralueeseen ja etelässä Laurinahonkadun ja Myllypuronkadun väliseen kevyenliikenteenväylään. Pinta-alaltaan kohde on noin 0,2 hehtaaria koostuen alueen pohjoisosan L-muotoisesta yksitasoisesta tiiliverhoillusta kiinteistöstä ja Siilipuistikoon rajautuvasta pihamaasta. Kiinteistö ja pihamaa on ollut joitakin vuosia tyhjillään ja vajaalla käytöllä, jonka myötä piha on villiintynyt. Hoivarakentajat Oy suunnittelee tontin kehittämistä, kiinteistön purkua ja uuden kiinteistön rakentamista. Suunnitelmia varten Tampereen kaupunki haluaa tontilta vieraslajikartoitukset ja selvityksen liito-oravapotentialista. Tontilta on muutamia vuosia sitten poistettu vieraslajeja ilmeisesti Tampereen kaupungin toimesta.

Alla on esitetty kohteen sijainti ja rajaus peruskarttapohjalla kuvassa 1.

Kuva 1. Alueen sijainti kartalla ja selvitysalueen rajaus. Kohdealueen koko on noin 2660 neliometriä.

3. AINEISTOT, MENETELMÄT, SELVITYKSET JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Selvityksen tarkoituksena oli tuottaa alueelta riittävät tiedot kohteen jatkosuunnitelmia varten luontoarvojen kannalta.

3.1 Aiemmat tutkimukset ja selvitykset

Alueella ei ole tiettävästi tehty aiempia luontoselvityksiä.

3.2 Olemassa olevat muut aineistot

Tampereen kaupungin Paikkatietoikkuna -karttapalveluun lataamissa tiedoissa näkyvät vuonna 2019 tehdyt liito-oravahavainnot alla esitetystä kuvassa 2. Näistä lähin havainto on tehty noin 170 metrin päässä kohdealueelta. Liito-oravien kauttakulkumahdollisuus esimerkiksi

Lamminpään hautausmaan suuntaan on huomioitava. Laji.fi palveluun selvitysalueelta tai läheisyydestä ei ole tallennettu huomionarvoisia havaintoja.

Kuva 2. Paikkatietoikkunan liito-orava havainnot vuodelta 2019. Lisätty havainnollistaminen liito-oravien liikkumisesta reviireiltään potentiaaliseen suuntaan pohjoisessa.

3.3 Kohdealueen vieraslajiselvitys ja liito-oravapotentiaalin arviointi

Selvitysalueen ollessa pinta-alaltaan pieni ja elinympäristöiltään urbaani, rakennuksia sisältävä kohde, kartoituskäynnillä havainnointiin aluetta kattavasti, kierrellen huolellisesti tontti kauttaaltaan lävitse pyrkien löytämään vieraslajit, arvioiden liito-oravapotentiaalia, sekä mahdollisuuksien mukaan havaitsemaan muita huomionarvoisia lajeja yhden kartoituskäynnin myötä.

Selvitysalue käytiin läpi kahden tunnin kartoituskäynnillä syyskuun alussa pari viikkoa kartoituksen tilauksesta. Kartoituskiertä suoritettiin 4.9 klo 15:45–17:45 välisenä aikana. Kartoitusajankohdan sää oli sopiva havainnointiin, aurinkoista ja tuulen ollessa vähäistä.

Kuva 3. Laurinahonkatu 5 kiinteistö kadulta ja pihalta.

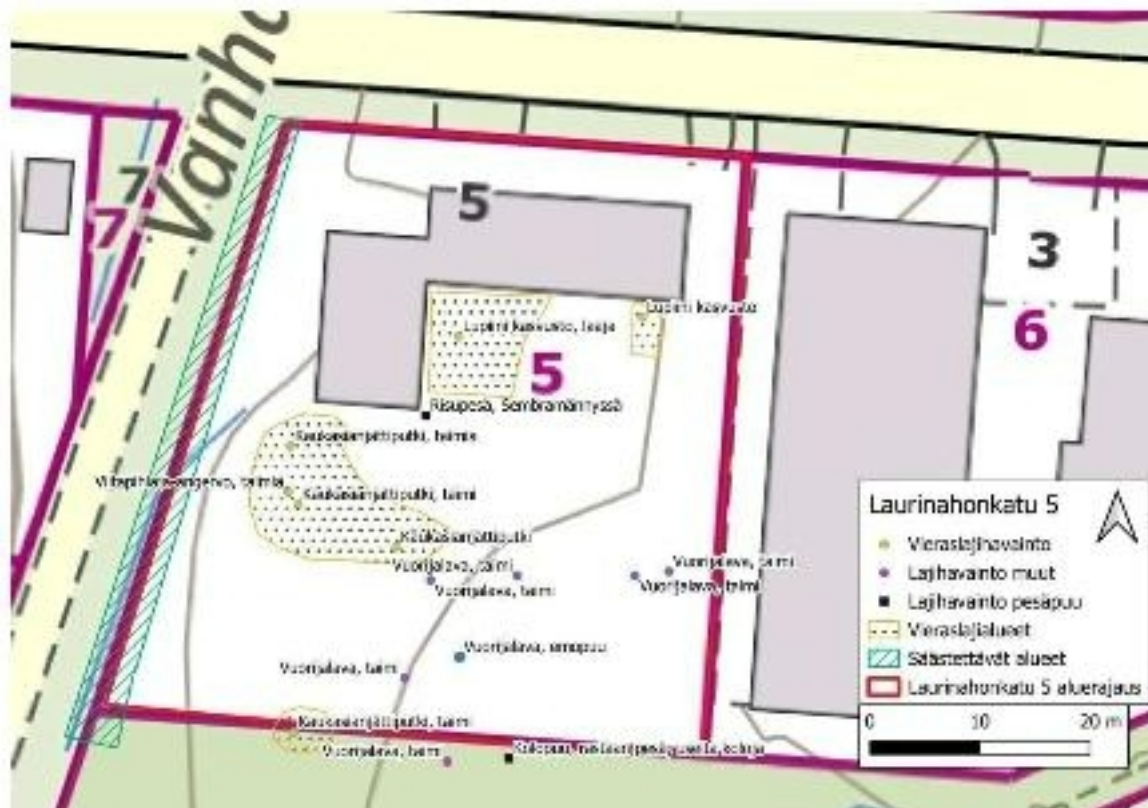
Kartoituksessa pyrittiin selvittämään vieraslajit ja niiden sijainnit, sekä liitoravien mahdollisuus, reitit ja potentiaaliset pesäpuut. Kaikki havainnot selvitysalueelta ja sen välittömästä läheisyydestä merkittiin QField-ohjelmalla suoraan paikkatietoaineistoksi. Tontin takaosan rajamerkit oli irroitettu joten selvää tonttirajausta ei ollut.

havaittavissa, mikä vaikeutti tonttirajauksen hahmottamista.

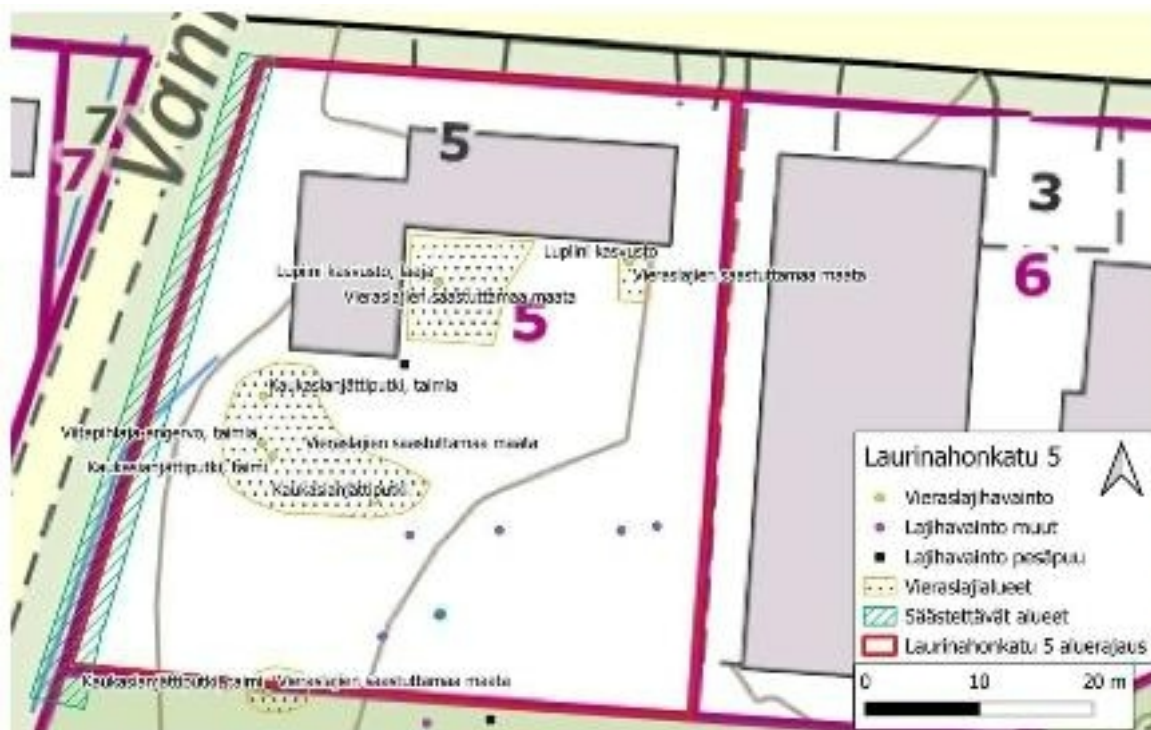
4. TULOKSET

4.1 Haitalliset vieraslajit

Vieraslajikasveja havaittiin tontilla. Kasvustojen heikkoudesta päätellen, kyseisiltä kasvupaikoilta niitä on aikaisempinakin vuosina poistettu. Kasvustot olivat pieniä. Löydetyt vieraslajit olivat kaukasianjättiputki (*Heracleum mantegazzianum*), komealupiini (*Lupinus polyphyllus*) ja viitapihlaja-angervo (*Sorbaria sorbifolia*). Lupiinia kasvoi kiinteistön sisäpihalla laajalti, sekä pieni kasvusto autotallin kupeella. Jättiputkia kasvoi takapihalla metsän reunamilla yksittäisiä kasveja joista korkein ulottui vyötärön korkeudelle. Viitapihlaja-angervoa oli pieni keskittymä jättiputkien seassa.

Kuva 4. Havaintokartta kaikista havainnoista.

Kuva 5. Vieraslahajihavainnot.

Kuva 6. Suurin kaukasianjättiputki tontilla oli noin 60–70 cm korkea.

4.2 Liito-orava

Liito-oravalle soveltuvia pesiä ei havaittu tontin sisällä. Heti tontin ulkopuolella sijaitsee kuitenkin koivupötkkelö jossa on useita palokärki-kokoluokan koloja, joista voisi olla päiväpiiloksi myös liito-oravalle. Puun halkeamassa sijaitsi myös rastaan pesä. Pötkkelö ja sen koloja kuvassa 6. Tontilla, kiinteistön eteläkulmalla sembramännysssä on vanhahko risupesä, jota lienee sepelkyyhkyt käyttäneet, sen ollessa pienehkö ja soveltumaton liito-oravalle.

Tekijöillä ei ollut pääsyä toistaiseksi Tampereen liito-orava-aineistoihin, joissa on aineistokuvauksen perusteella osoitettu lajille soveliaita elinympäristöjä ja kulkuyhteyksiä. Saatavilla olevan aineiston ja ilmakuvien perusteella tontillakin voi kuitenkin olla osittain merkitystä lajin kulkuyhteyksille.

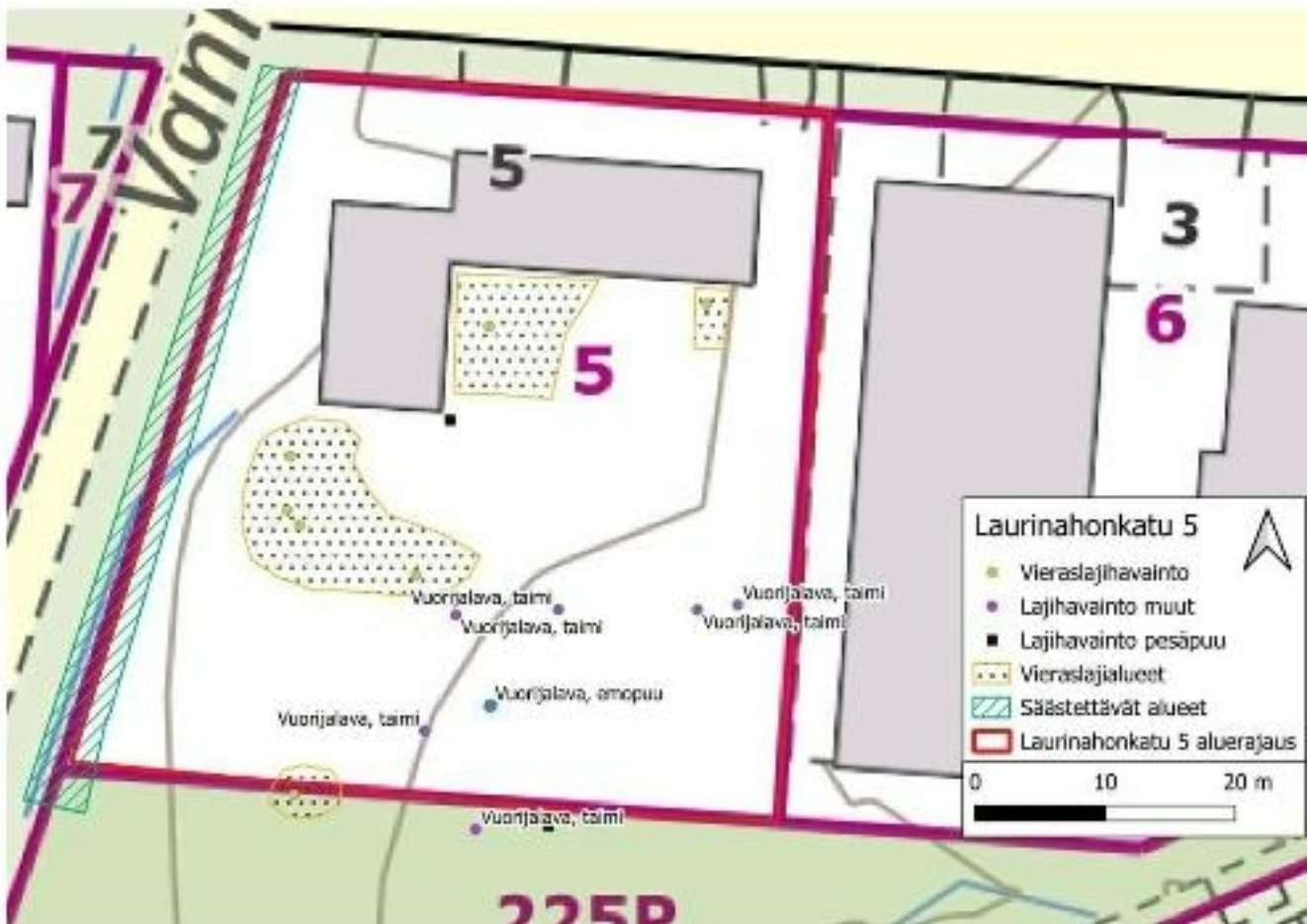

Kuva 6. Tontin ulkopuolinen koivupötkkelö, jossa liito-oravalle potentiaalisia päiväpiilokoloja. Toisaalta pötkkelö on paikoin niin reijitetty, että se saattanee kaatua tai vähintään katketa myrskyjen myötä.

4.3 Muut havainnot: vuorijalava

Tontin takarajalla keskellä rivissä olevien konttien ja työmaakoppien välissä kasvava suuri vuorijalava (*Ulmus glabra*). Vuorijalava on tuottanut tontille myös taimia sinne tänne takapihaa. Vuorijalava kuuluu jaloihin lehtipuihin ja on koko Suomessa rauhoitettu ja uhanalainen, vaarantunut (VU) laji:

- Uhanalaiset lajit (LSA 2023/1066, liite 6),
- Koko maassa rauhoitetut kasvilajit (LSA 2023/1066, liite 3)

Kuva 7. Jalavien sijainnit tontilla. Taimet ovat kaikki arviolta 1–3 vuoden ikäisiä alle vyötärön korkuisia.

Kuva 8. Vuorijalavaemopuu sinisen kontin ja työmaakopin välissä.

Kuva 9. Vuorijalavan taimia tontilla.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Vieraslajien kasvualueilta vieraslajikasvit ja maat on poistettava huolellisesti ja asianmukaisella tavalla. Jätteet on toimitettava niille tarkoitettuun paikkaan Koukkujärven- tai Tarastenjärven kaatopaikoille. Kattavaa lisätietoa vieraslajien poistosta ja käsittelystä löytyy vieraslajit.fi sivustolta: <https://vieraslajit.fi/info/i-5278>
 Jättiputkea käsiteltäessä on muistettava ja huomioitava kasvin vaarallisuus!

Liito-oravien potentiaalisuutta ei voida pois sulkea alueelta, lähialueen havaintojen vuoksi, kuten kuvassa 2. esitetään. Tontin muokkauksessa on suositeltavaa ja oleellista säästää viherväyläksi puustoa esimerkiksi kevyenliikenteenväylän varteen, sen toimiessa mahdollisena kulkureittinä liito-oraville, kuin myös muulle lajistolle.

Mahdollisten liito-oravien viheryhteyden huomioimiseksi puustoa on suositeltavaa säästää kevyenliikenteenväylän varrelle mahdollisimman paljon, tai vähintään yksi iso puu 10–20 metrin välein. Kulkureitillä mahdollistetaan yksilöiden liikkuminen eri alueiden välillä. Luonnonvaraisena vuorijalava viihtyy tuoreissa ja kosteahkoissa lehdoissa,

puronvarsilla ja kallionalusilla, joissa maa on runsasravinteinen ja kalkkipitoinen. Suomessa vuorijalavaa tavataan luonnonvaraisena harvinaisena lähinnä linjan Pori–Tampere–Lappeenranta eteläpuolella, yleisimmin Ahvenanmaalla ja Lounais-Suomessa, mutta sitä esiintyy myös paikoin Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa. Kohdealueen sijaitessa vuorijalavan luotaisella levinneisyysalueella, sekä luonnonvaraisten vuorijalavien kasvaessa muun muassa Nokialla, Tampereella ja Pirkkalassa, kyseistä vuorijalavaesiintymää ei voida sivuuttaa istutuspuuna, ellei toisin pystytä osoittamaan, vaikka se on myös yleinen istutusperäinen laji Tampereella. Tampereen kaupungin puurekisteristä ei löydy tietoa tontilta vuorijalavasta.

Luonnonsuojelulain (70§) mukaan:

Kiellettyä on rauhoitettujen eläinlajien:

- 1) yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen;
- 2) pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen;
- 3) yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Tästä pykälästä voidaan poiketa LsL:n (82§) mukaan seuraavasti:

Poiketen siitä, mitä 70 ja 74 §:ssä säädetään, aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Ja edelleen LsL:n 83§:n mukaan: Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa 70, 73, 74 ja 77–79 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Ensisijaisesti suosittelimme vuorijalavaemopuun on suojelemista ja suojausta rakennustöiden ja tontin muokkaamisen aikana. Sekä kompensationsa taimien huolellisista kaivuuta maasta ja siirtoa tontin rajalle esimerkiksi Siilipuistikon reunalle tai muutoin tontille tulevaisuuden rajapuiksi. Vaihtoehtoisesti Tampereen kaupungilta voinee tiedustella saisiko taimet istuttaa puiston puolelle.

Toissijaisesti voidaan hakea poikkeuslupaa vuorijalavaesiintymän hävittämiseksi. Tämä saattaa edellyttää laajempaa lajin esiintymis- ja alkuperäkuvan selvittämistä Tampereella, ellei sellaisesta ole jo julkaistua tietoa.

LÄHTEET

Laji.fi nettisivusto. Vuorijalava lajikuvaus. Katsottu 23.9.2025
<https://laji.fi/taxon/MX.37975>

Ympäristö.fi nettisivusto. Vuorijalava ja Liito-orava lajikuvaukset. Katsottu 23.9.2025
<https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Vuorijalava.pdf>,
<https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Liito-orava.pdf>

Vieraslajit.fi nettisivusto. Katsottu 23.9.2025. Vieraslajikasvijätteen käsittely; <https://vieraslajit.fi/info/i-1217>, Kaukasianjättiputki;
<https://vieraslajit.fi/lajit/MX.39254>, Komealupiini;
<https://vieraslajit.fi/lajit/MX.38950>, Viitapihlaja-angervo;
<https://vieraslajit.fi/lajit/MX.38786>.

LIITTEET

Sähköinen liite: paikkatietoaineistot